Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

INFORMACJA Z WYNIKÓW KONTROLI JAKOŚCI I PRAWIDŁOWOŚCI OZNAKOWANIA KARMY DLA ZWIERZĄT TOWARZYSZĄCYCH

INSPEKCJA HANDLOWA

Warszawa, lipiec 2019

INFORMACJA Z WYNIKÓW KONTROLI JAKOŚCI I PRAWIDŁOWOŚCI OZNAKOWANIA KARMY DLA ZWIERZĄT TOWARZYSZĄCYCH

1. Realizując ustawowy obowiązek ochrony interesów konsumentów, Inspekcja Handlowa w trzecim kwartale 2018 roku przeprowadziła w placówkach handlu detalicznego na terenie całego kraju kontrolę jakości i prawidłowości oznakowania karmy dla zwierząt domowych (towarzyszących).

Zakres kontroli obejmował zbadanie jakości i ocenę prawidłowości oznakowania pasz dla zwierząt domowych pod kątem przestrzegania obowiązujących przepisów oraz deklaracji producentów zamieszczonych w oznakowaniu, sprawdzenie warunków przechowywania, aktualności okresów minimalnej trwałości, a także ocenę przestrzegania zasad obrotu tymi produktami.

Kontrolą objęto łącznie 84 placówki, w tym: 74 sklepy specjalistyczne oraz 10 sklepów należących do sieci handlowych.

Różnego rodzaju nieprawidłowości stwierdzono w 35 placówkach (41,7 proc. skontrolowanych).

2. Ogółem skontrolowano 478 partii karmy dla zwierząt domowych, tj.:

- 209 partii dla psów ,
- 143 partie dla kotów,
- 40 partii dla gryzoni,
- 33 partie dla ptaków,
- 25 partii dla ryb,
- 23 partie dla królików,
- 5 partii innych zwierząt (fretek, jeży, żółwi, gadów).

Różnego rodzaju zastrzeżenia wniesiono do 90 partii (18,8 proc.), o łącznej wartości 8,3 tys. zł, w tym do:

- 45 partii karmy dla psów (21,5 proc. w tej grupie),
- 24 partii karmy dla kotów (16,8 proc.),
- 11 partii karmy dla gryzoni (27,5 proc.),
- 5 partii karmy dla ptaków (15,2 proc.),

- 3 partii karmy dla królików (13 proc.),
- 2 partii karmy dla ryb (8 proc.).

3. Do badań laboratoryjnych pobrano próbki z 80 partii karm dla psów i kotów, które oceniono w stosunku do deklaracji zawartych w oznakowaniu tych produktów. Wyniki badań stanowiły podstawę do zakwestionowania 22 partii (27,5 proc.).

Do nieprawidłowości stwierdzonych w zakresie jakości należały:

w karmach dla psów

- brak drobiu w karmie w puszce „wołowina z kurczakiem" przy deklarowanym m.in. składzie: 45% wołowiny, 15% kurczaka, stwierdzono natomiast obecność wieprzowiny;
- brak wołowiny i drobiu przy deklarowanym m.in. składzie: wołowina (szwedzka) 58% i kurczak (szwedzki) 7%, stwierdzono natomiast obecność wieprzowiny;
- wyższa zawartość tłuszczu w karmie w puszce (wg deklaracji 12,0%, a było 17,1%); niższa zawartość tłuszczu w karmie w puszce (wg deklaracji 7,0%, a było 4,0%);
- niższa zawartość białka w karmie w puszce (wg deklaracji 10,0%, a było 5,2%);
- niższa zawartość popiołu surowego w karmie suchej (wg deklaracji 10%, a było 5%);
- wyższa wilgotność karmy suchej (wg deklaracji 8%, a było 10%); niższa wilgotność karmy w puszcze (wg deklaracji 60,0%, a było 57,6%);

w karmach dla kotów:

- brak wołowiny w karmie w puszce „wołowina" przy deklarowanym m.in. składzie: 70% wołowina (płuca, mięso, wątroba, nerki), 28,8% rosół z wołowiny, stwierdzono natomiast obecność wieprzowiny;
- brak wołowiny w karmie w puszce „wołowina + jagnięcina" przy deklarowanym m.in. składzie: 39% wołowiny (serca, mięso, wymiona, nerki), stwierdzono natomiast obecność wieprzowiny;
- obecność białek mięsa (wieprzowego i z indyka) przy deklaracji: „wołowina";
- obecność białek mięsa (z kury) przy deklaracji: „wołowina + jagnięcina";
- niższa zawartość tłuszczu w karmie w puszce (wg deklaracji 6,5%, a było 4,1%);
- niższa zawartość białka w karmie w puszce (wg deklaracji 10,0%, a było 4,4%);
- niższa zawartość tłuszczu w karmie w puszce (wg deklaracji 6,0%, a było 3,6%);

Próbki poddane badaniom laboratoryjnym sprawdzono także pod względem zgodności ilości rzeczywistej z ilością nominalną towaru podaną przez paczkującego na opakowaniu. W wyniku pomiaru zawartości netto 203 opakowań karmy nie stwierdzono nieprawidłowości (tj. przekroczenia dwukrotnej ujemnej wartości błędu ilości towaru paczkowanego (T1), określonej w ustawie o towarach paczkowanych).

4. W toku kontroli sprawdzono, czy były przestrzegane przepisy w zakresie znakowania, szczególnie zawarte w rozporządzeniu 767/2009 z uwzględnieniem: rozporządzenia 939/2010 oraz rozporządzenia 2017/2279 .

Oznakowanie niezgodne z obowiązującymi przepisami stwierdzono w przypadku 73 partii tj. 15,3 proc. ogółem ocenionych.

Uchybienia w zakresie oznakowania najczęściej dotyczyły:

- braku jakichkolwiek oznaczeń wynikających z przełożenia karm z oryginalnych opakowań producenta do opakowań zastępczych i niezachowania oryginalnych etykiet producenta,
- braku oznaczeń w języku polskim (karmy dla: kotów, psów, ptaków, gryzoni);
- braku instrukcji właściwego stosowania karmy (dla kotów);
- użycia w oznakowaniu niewłaściwego określenia rodzaju karmy: „pełnowartościowa" lub „kompletna" zamiast: „pełnoporcjowa";
- zastosowania niewłaściwego oznaczenia słownego przed minimalnym okresem przechowywania (podawano: „najlepiej spożyć przed", „minimalna data ważności", „termin przydatności", „data przydatności" zamiast: „wykorzystać przed" lub „najlepiej wykorzystać przed");

5. W toku kontroli sprawdzono również:

- przestrzeganie aktualności minimalnych okresów przechowywania – stwierdzając nieprawidłowość w stosunku do jednej partii karmy o wartości 60 zł,
- przestrzeganie warunków przechowywania, nie wnosząc zastrzeżeń,
- przestrzeganie obowiązku zapewnienia identyfikowalności karm dla zwierząt - stwierdzając nieprawidłowość w jednej placówce,

- przestrzeganie obowiązku stosowania legalizowanych narzędzi pomiarowych (wag) – stwierdzając nieprawidłowości w dwóch sklepach.

6. Całokształt ustaleń kontroli dał podstawę do skierowania 11 informacji do właściwych terenowo organów nadzoru weterynaryjnego. Do sądów rejonowych skierowano 12 wniosków o ukaranie z art. 53 ust. 1 pkt 4 i 28 ustawy o paszach osób odpowiedzialnych za wprowadzenie do obrotu karm dla zwierząt niespełniających wymagań rozporządzenia 767/2009 (tj. o niewłaściwej jakości i nieprawidłowym oznakowaniu).

Mandatami ukarano 3 osoby na łączną kwotę 0,5 tys. zł w związku z popełnieniem wykroczeń określonych w art. 136 § 2 (usunięte oznaczenia) ustawy Kodeks wykroczeń oraz art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo o miarach .

Porady Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów

Konsumentom radzimy:

- w oznakowaniu karmy dla zwierząt domowych szukaj obowiązkowych informacji, które wskazują na rodzaj karmy (paszy) np. czy produkt zapewnia zwierzęciu wszystkie składniki odżywcze, czy trzeba go łączyć z innymi paszami, czy też jest to pasza dietetyczna. W przypadku mieszanek paszowych sprawdzaj, dla jakich gatunków dana karma jest przeznaczona, zapoznaj się z instrukcją prawidłowego stosowania i wskazaniem minimalnego okresu przechowywania;
- w oznakowaniu mieszanek paszowych znajdziesz wykaz składników opatrzony nagłówkiem „skład" - podaje on nazwę każdego materiału paszowego w porządku malejącym, czyli pierwszy składnik oznacza, że jest go procentowo najwięcej. Natomiast jeśli obecność jakiegoś składnika jest podkreślona na etykiecie za pomocą słów, ilustracji lub symboli graficznych zawsze w składzie trzeba podać jego procentową zawartość (np. jeśli na etykiecie produktu podano sformułowanie „z wołowiną", w wykazie składników należy podać procentową zawartość wołowiny);
- karma dla zwierząt domowych może być wprowadzana na rynek tylko w zamkniętych opakowaniach. Dopuszcza się jednak sprzedaż konsumentom karmy luzem (na wagę) pod warunkiem, że karma pobierana jest bezpośrednio z oryginalnego opakowania. W takim przypadku wymagane dane dotyczącej karmy mogą być przekazane w formie informacji umieszczonej w miejscu sprzedaży (np. na plakacie, czy przy opakowaniu zbiorczym zawierającym suchą karmę);
- w placówkach detalicznych kontrole etykietowania karm dla zwierząt domowych prowadzi Inspekcja Handlowa, a u producentów prowadzą je inspektorzy Inspekcji Weterynaryjnej. Wszelkie zastrzeżenia dotyczące oznakowania i jakości karm dla zwierząt domowych można zgłaszać w wojewódzkich inspektoratach Inspekcji Handlowej (ich adresy dostępne są na stronie internetowej www.uokik.gov.pl). W wojewódzkich inspektoratach prowadzone są także mediacje oraz działają stałe polubowne sądy konsumenckie, które mogą ułatwić dochodzenie naszych praw. Ponadto bezpłatną pomoc w dochodzeniu swoich roszczeń uzyskamy od powiatowych lub miejskich rzeczników konsumentów (działają przy każdym urzędzie miasta

oraz starostwie powiatowym) lub pod bezpłatnym numerem infolinii 801 440 220 / 22 290 89 16. Wsparciem dla słabszych uczestników rynku służą również organizacje konsumenckie: Federacja Konsumentów i Stowarzyszenie Konsumentów Polskich; w razie niezgodności produktu z deklaracją na stronie internetowej lub w oznakowaniu na opakowaniu, masz prawo do reklamacji – procedura jej składania znajduje się w poradniku Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów .

Przedsiębiorcom przypominamy:

- na stronie internetowej Głównego Inspektoratu Weterynarii został zamieszczony „Kodeks dobrej praktyki znakowania karmy dla zwierząt domowych" – (https://www.wetgiw.gov.pl/handel-eksport-import/karmy-dla-zwierzat-domowych), który zawiera m.in.: definicje i wymagania prawne dotyczące etykiet;
- warto przypomnieć, że etykietowanie i prezentacja karm dla zwierząt nie może wprowadzać użytkownika w błąd, m.in. co do: zastosowania, cech karm, ich charakteru, metody wytwarzania, właściwości, składu, ilości, trwałości, itp. (art. 11 rozporządzenia 767/2009);
- sprzedawcy detaliczni (w tym internetowi) powinni sprawdzać czy oferowane przez nich produkty posiadają prawidłowe, zgodne z przepisami oznakowanie, a w przypadku karm oznakowanych w innych językach czy dystrybutor tej karmy przetłumaczył obowiązkowe informacje na język polski i dokonał tego w sposób rzetelny.

Opracowanie:
Departamentu Inspekcji Handlowej UOKiK